

Beslutsfattare: Rektor Dokumenttyp: Riktlinje Giltighetstid: Tillsvidare	Beslutsdatum: Träder i kraft:
Dokument som upphävs: Re 191-2007 (dnr 976-2007), Re 193-2006 (dnr 783-2006)	

Riktlinjer för utbildning på grundnivå och avancerad nivå

1. Inledning

För utbildning på grundnivå och avancerad nivå gäller de bestämmelser som anges i Högskolelagen (1992:1434) och Högskoleförordningen (1993:100). Förutom vad som anges i lag och förordning har lärosätena i förekommande fall att därutöver ange vad som gäller vid Luleå tekniska universitet.

Riktlinje för utbildning på grundnivå och avancerad nivå utgör tillägg till ovan nämnda nationella regelverk och ska vara utgångspunkt vid utformning och revidering av kurser samt utbildningsprogram som leder till examen vid Luleå tekniska universitet.

Att erbjuda utbildning i form av ett sammanhållet program är ett stort åtagande för universitetet. Det är därför viktigt att inrättande av och beslut om att ett program ska ingå i utbildningsutbudet föregås av ett antal överväganden om universitetet har tillräckliga förutsättningar att erbjuda utbildningsprogram och huruvida det är strategiskt motiverat att göra det. Dessa överväganden är formulerade i ett antal kriterier för utbildning på grundnivå och avancerad nivå, som också ingår i denna riktlinje.

I texten ges hänvisning till högskolelag (HL) och högskoleförordning (HF) och därutöver de särskilda riktlinjer som gäller vid Luleå tekniska universitet (LTU).

2. Huvudområden

Begreppet huvudområde definieras inte i högskoleförordningen. För huvudområden gäller vid LTU att de ska vara möjliga att inrätta på både grundnivå och/eller avancerad nivå samt att de

- Ska vara nationell och internationellt accepterade begrepp
- Ska vara så definierade att tillräcklig fördjupning och bredd kan uppnås inom ramen före examen
- Ska möjliggöra rörlighet till och från LTU

3. 3. Examina

3.1 Examen på grundnivå

Högskoleexamen, 120 hp

(HF, examensordning: Högskoleexamen uppnås efter att studenten fullgjort kursfordringar om 120 högskolepoäng med viss inriktning som varje högskola själv bestämmer. För högskoleexamen skall studenten inom ramen för kursfordringarna ha fullgjort ett självständigt arbete (examensarbete) inom huvudområdet för utbildningen).

Vid LTU gäller krav på kurser om minst 60 hp med fördjupning i inrättat huvudområde eller särskilt inrättad utbildning och examensbeskrivning. Det självständiga arbetet/examensarbetet ska omfatta minst 7,5 hp.

Kandidatexamen, 180 hp

(HF, examensordning: Kandidatexamen uppnås efter att studenten fullgjort kursfordringar om 180 högskolepoäng med viss inriktning som varje högskola själv bestämmer, varav minst 90 högskolepoäng med successiv fördjupning inom det huvudsakliga området (huvudområdet) för utbildningen).

Obligatoriska kurser i kandidatexamen är på grundnivå. Vid LTU gäller att högst 15 hp kurser på avancerad nivå kan ingå i kandidatexamen, då i valfritt utrymme. För kandidatexamen krävs inrättat huvudområde.

Yrkesexamina, 180 hp

(HF, examensordning: Varje yrkesexamen har särskilda examenskrav)

Obligatoriska kurser i yrkesexamina på 180 hp är på grundnivå. Högst 15 hp kurser på avancerad nivå får ingå i en yrkesexamen på 180 hp, då i valfritt utrymme.

Yrkesexamina, 210 hp

Vid LTU gäller att obligatoriska kurser i yrkesexamina på 210 hp utgörs av kurser på grundnivå och avancerad nivå. Obligatoriska kurser på avancerad nivå om högst 30 hp kan ingå.

3.2 Examen på avancerad nivå

Magister, 60 hp

(HF, examensordning: Magisterexamen uppnås efter att studenten fullgjort kursfordringar om 60 högskolepoäng med viss inriktning som varje högskola själv bestämmer, varav minst 30 högskolepoäng (inkl självständigt arbete/examensarbete omfattande minst 15 hp) med fördjupning inom det huvudsakliga området (huvudområdet) för utbildningen).

Vid LTU gäller att av utbildningens 60 hp ska minst 45 hp utgöras av kurser på avancerad nivå. För magisterexamen krävs inrättat huvudområde.

Master, 120 hp

(HF, examensordning: Masterexamen uppnås efter att studenten fullgjort kursfordringar om 120 högskolepoäng med viss inriktning som varje högskola själv bestämmer, varav minst 60 högskolepoäng (inkl självständigt arbete/examensarbete omfattande minst 30 hp) med fördjupning inom det huvudsakliga området (huvudområdet) för utbildningen).

Vid LTU gäller att av utbildningens 120 hp ska minst 90 hp utgöras av kurser på avancerad nivå. För masterexamen krävs inrättat huvudområde.

Yrkesexamina på avancerad nivå

Civilingenjörsexamen; av utbildningens 300 hp ska minst 90 hp utgöras av kurser på avancerad nivå.

Civilekonom; av utbildningens 240 hp ska minst 45 hp utgöras av kurser på avancerad nivå.
Specialistsjuksköterska; av utbildningens 60 hp/75 hp ska minst tre fjärdedelar av kurserna vara på avancerad nivå.

4. Program

(Program regleras i HF 6 kap, 13 – 17§§)

4.1 Program på grundnivå

Inrättade program på grundnivå kan, förutom obligatoriska kurser, innehålla valfritt och/eller valbart utrymme. Valfritt eller valbart utrymme ska i normalfallet inte finnas i årskurs 1, med undantag för utbildningsprogrammet Civilingenjör, öppen ingång. För valbart utrymme ska anges vilka kurser som kan väljas.

För yrkesutbildningar som startar på grundnivå och leder till examen på avancerad nivå ska obligatoriska kurser på avancerad nivå normalt erbjudas fr o m termin 7 och i undantagsfall fr o m termin 5.

4.2 Program på avancerad nivå

Program på avancerad nivå innehåller obligatoriska och valbara kurser. För valbart utrymme ska anges vilka kurser som kan väljas. Om valbara kurser i program kan bytas ut mot andra kurser ska detta framgå. Valbart utrymme under utbildningens första år hanteras inom LTU. Kurser som ingår i examen på grundnivå och utgör behörighet för avancerad nivå kan inte tillgodoräknas i examen på avancerad nivå.

Självständigt arbete/examensarbete ska i normalfallet avsluta utbildningen.

5. Progression

All utbildning skall kännetecknas av en genomtänkt progression:

1. Inom ett huvudområde innebär progression en fördjupning och breddning inom området samt fördjupning i fråga om vetenskapligt eller konstnärligt förhållningssätt. Detta uttryckts genom en succesiv tidsordning och förkunskapskedja för kurser inom utbildningen.
2. Inom ett utbildnings-/yrkesprogram innebär progression en successivt förbättrad kompetens i relation till ett yrkesområde, parallellt med fördjupningen i fråga om vetenskapligt förhållningssätt och ämneskunskaper.

6. Behörighet och urval för antagning till program

Grundläggande och särskild behörighet samt urval för antagning till program på grundnivå och avancerad nivå regleras i HL 1 kap § 8-9 samt HF 7 kap.

Vid LTU gäller att för behörighet för antagning till program på avancerad nivå gäller som särskild behörighet krav på kurser inom relevant huvudområde om minst 60 hp exklusive självständigt arbete/examensarbete. Därutöver kan ytterligare krav gälla.

7. Betyg

Betyg regleras i (HF 6 kap, §18)

Vid LTU tillämpas betygsskalorna U, G; U, G, VG och U, 3, 4, 5.

Utbytesstudenter och utländska studenter på mastersprogram får på begäran betygen översatta till ECTS enligt fastställda riktlinjer.

8. Examensbeskrivningar

För varje examen säkerställs examensmål enligt krav i HF, bilaga 2. Vid LTU gäller att lokala examensmål kan fastställas. För examensinriktningar skall inriktningsspecifika examenmål fastställas.

9. Kursplaner

(Kursplaner regleras i HF 6 kap, 14-15§)

Kursmål ska formuleras utifrån förväntade studieresultat.

Kursplaner ska utformas så att förkunskapskraven tydligt framgår. Förkunskapskraven ska formuleras med beskrivande text och exemplifieras med kurser (kursnamn) som ges vid LTU.

10. Tillgänglig kompetens

För att utbildning ska kunna inrättas och ingå i LTUs utbildningsutbud krävs, förutom vad som angivits ovan, att rätt förutsättningar i form av tillräcklig kompetens finns.

10.1 Huvudområden

Grundnivå

För att inrätta huvudområde på grundnivå krävs att huvudområdet företräds av minst två lektorer som är anställda vid universitetet. Huvudområdet ska finnas i ett sammanhang med minst 3-4 närliggande huvudområden eller utgöra en miljö bestående av tio disputerade inom det aktuella huvudområdet. Forskning ska bedrivas inom det egna huvudområdet eller inom de närliggande huvudområdena.

Avancerad nivå

För inrättande av huvudområde på avancerad nivå krävs därutöver att minst ett professorsföreträtt ämne ingår i huvudområdet. Dessutom ska minst 2-3 biträdande professorer vara verksamma i huvudområdet och anställda vid universitetet. Det ska finnas en forskarutbildnings- och forskningsmiljö inom huvudområdet vid universitetet.

Utbildningen ska inkludera och säkerställa grundläggande behörighet för antagning till forskarutbildning. Det ska vara möjligt för studenter att få formell behörighet till forskarutbildningsprogram, nationellt och internationellt.

10.2. Kompetenskrav examinator, handledare och utbildningsledare

- Examinator för examensarbete/självständigt arbete på grundnivå ska vara lägst lektor. Handledare för examensarbete/självständigt arbete på grundnivå ska i normalfallet vara forskarutbildad.
- Examinator för kurs på avancerad nivå ska vara lägst lektor.
- Handledare för examensarbete/självständigt arbete på avancerad nivå ska vara forskarutbildad.
- Utbildningsledare med ansvar för program på grundnivå skall i normalfallet vara lektorskompetent i för utbildningen relevant ämne.
- Utbildningsledare med ansvar för program på avancerad nivå skall vara lektorskompetent i för utbildningen relevant ämne.

11. Utbildningsprogramms strategiska betydelse

Utbildningen ska ha en strategisk betydelse för universitetet, med en tydlig koppling till universitetets vision, övergripande mål och profil. Utbildningen ska därtill ha samhällelig relevans

Samhällelig relevans för utbildning på grundnivå innebär att:

- Utbildningen ska ha en relevans ur ett avnämbar- och samhällsperspektiv.
- Utbildningen ska ha attraktionskraft hos framtida studenter

För utbildning på avancerad nivå gäller dessutom att utbildningen ska ha en god balans mellan krav på förberedelse för arbetslivet respektive utbildning på forskarnivå